

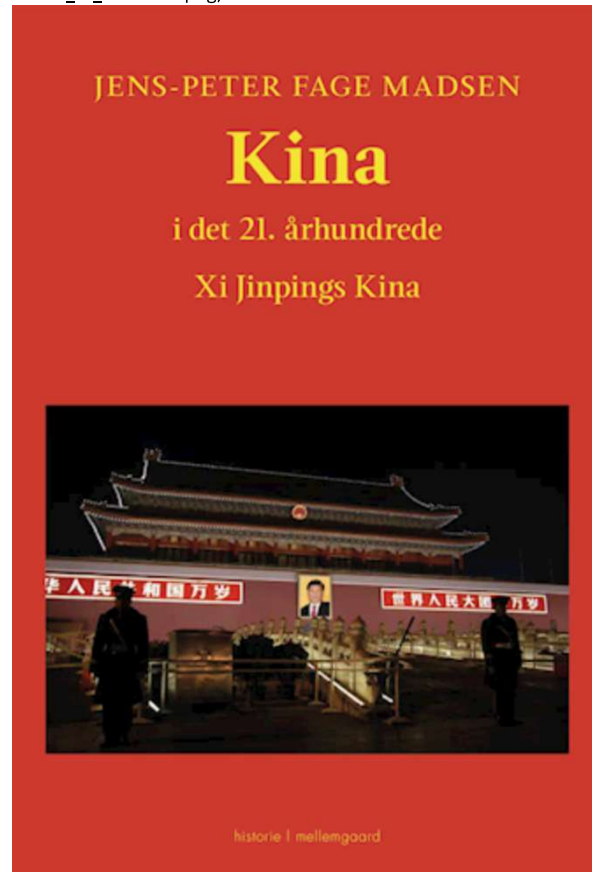
Strategi

Militærhistorie

Kina i det 21. Århundrede - Xi Jinpings Kina

(https://krigsvidenskab.dk/application/files/5116/7352/7326/Skaerbillede_2023-01-12_kl_13.42.01.png)

(https://krigsvidenskab.dk/application/files/5116/7352/7326/Skaerbillede_2023-01-12_kl_13.42.01.png)

()

Titel: Kina i det 21. Århundrede, Xi Jinpings Kina

Forfatter: Jens-Peter Fage Madsen

Forlag: Mellemsgård

År: 2022

Sider: 284

Pris: 289,95 DKK

Anmelder: Thomas Kamp Damgaard

Bedømmelse: 3 faner ud af 5

Fortællingen om Kina er fortællingen om et land, der har ambitioner om at sætte dagsordenen i international politik og blive verdens førende økonomiske stormagt. Netop derfor er landet ofte et samtaleemne, men kendskabet til kinesisk kultur, historie og politik er noget mere svingende. For mange danskere er selvsamme land derfor et noget diffust emne. Forfatteren forsøger med bogen *Kina i det 21. Århundrede, Xi Jinpings Kina*, at videregive en dybere

forståelse af landet, der ser sig selv som Riget i Midten. De centrale spørgsmål som bogen tager udgangspunkt i er derfor, hvad ligger der bag Kinas selvforståelse i international politik, og hvilken indvirkning Xi Jinpings opvækst samt Maos tankegods har af betydning for Kina i det 21. århundrede?

Bogens titel gør sig gældende lige fra begyndelsen, da den med en gennemgang af Xi Jinpings liv søger at tegne et billede af landets leder. Her får bogens læsere, der har et gennemsnitligt kendskab til kinesisk historie og begrænset viden om Xi Jinping som person, til at fundere over, om Xi Jinping er helt, som man troede, og måske vil læseren ligefrem få nogle "aha oplevelser". Desværre sidder man efter første kapitel og venter på at gå yderligere i detaljen med Xi Jinping, og bogen kommer aldrig helt tilbage hertil. Her skal det huskes, at bogen ikke er en dybdegående biografi over Xi Jinping, men selv om lederen inddrages flere gange i den øvrige bog, så kan man ikke undgå at sidde med en følelse af, at have sluppet Kinas leder, lige når man begynder at få en bedre forståelse af ham.

Bogen skildrer historisk, hvorledes Xi Jinpings far var en del af den første generation af kinesiske ledere efter den kommunistiske revolution, og Xi Jinping voksede af den grund op i "en politisk ekkokammer", hvor han bl.a. gik i en børnehave for partieliten og senere på en eliteskole hvor børnene modtog en stærk ideologisk opdragelse. Trods faderens status, var familiens levestandard ikke høj. Men den mærkede ikke meget til den massive nød, som fulgte Maos politik om "Det Store Spring Fremad", og samtidig kan Xi Jinping præsentere sig som en mand af folket, da han som ung levede flere år ude på landet, efter at Mao i 1968 krævede at unge intellektuelle skulle ud for at lære "håndens arbejde".

På denne måde understreger bogen, at Xi Jinping er et barn af Mao's Kina, men politisk formet af Deng Xiaopings markedsøkonomiske initiativer, hvor han som ung mand oplevede, hvordan økonomiske programmer og kinesisk kommunisme kunne kombineres. For at forstå Xi Jinpings økonomiske tanker og det kinesiske økonomiske system inddrager forfatteren begrebet "Sinokapitalisme", som ifølge bogen anvendes af nogle forskere, for "at såvel marked som staten spiller en vigtig rolle i økonomien, men det sker på en særlig kinesisk måde, der er formet af den økonomiske virkelighed, der findes i Kina." Kinesisk økonomi kan med andre ord ikke forstås fuldt ud fra klassiske samfundsøkonomiske tanker.

Kommunismen fremgår som allestedsnærværende i Xi Jinpings opvækst: i hjemmet, i skoler og i relationerne med andre politiske leders børn. Det var et politisk miljø præget af interne magtkampe, hvor alt handlede om position, og hvor man skulle kunne tilpasse sig og udnytte chancer. Som læser får man indtrykket af, at man som deltager i kinesisk politik i anden halvdel af det 20. århundrede, gjorde bedst i ikke at gøre sig alt for meget bemærket, men arbejde sig langsomt op i stedet. Hvis ikke man klart meldte ud, hvad ens holdninger var, ville der være mindre risiko for at skabe fjender. I stedet skulle man forholde sig afventende, og opbygge et netværk af indflydelsesrige mennesker, som man knytter til sig selv gennem tjenester. "Guanxi", som dette system kaldes, tillægger bogen stor betydning for, hvordan Kina har udviklet sig politisk, og kommer også med gode indsigter i, hvordan Kinas internationale ageren fortsat skal forstås gennem dette system.

I størstedelen af verdenshistorien har Kina været en førende magt, og Kina ser sig selv som berettiget til at have en afgørende rolle internationalt. Kinesisk udenrigspolitik sigter derfor mod at

genskabe Kinas position som regional stormagt, og anvender til det formål både bløde politiske relationer, hvor kinesisk ideologi og kultur eksporteres, økonomiske virkemidler i form af økonomisk afhængighed af Kina og landets voksende militære magt. Bogen skaber gennemgående et fint billede af, hvordan de forhold, som formede Xi Jinping samtidig er fortællingen om, at nutidens Kina skal forstås som et land, hvor kejsertidens traditioner og kommunistisk ideologi smelter sammen. Til støtte for dette har bogen en historisk gennemgang af Kinas relationer til omverdenen, hvilken med fordel kunne have været placeret tidligt, hvis ikke først i bogen. Forfatteren har medtaget en navneliste og kronologisk oversigt bagerst i bogen, som læsere kan støtte sig til.

Forfatteren vil meget med bogen, hvilket både er en styrke og en ulempe, afhængigt af hvordan den anvendes. I bogens indledning slås det fast, at den kan anvendes af læsere, som ønsker en dybere forståelse af nutidens Kina, men også som lærebog i gymnasier, på højskoler og på videregående uddannelser, hvor der er fokus på Kina. Styrken ligger helt klart som en lærebog, hvis formål det er at give en overflyvning over adskillige emner knyttet til kinesisk historie, politik og kultur. I denne forstand vil bogen passe godt ind i et længere forløb på et gymnasium eller en højskole. Det afsluttende afsnit om Danmarks relationer til Kina bærer i høj grad præg af, at bogen er tiltænkt som lærebog. Af samme årsag kan der argumenteres for, at afsnittet kunne udelades eller beskæres og indsættes under Kinas øvrige internationale relationer, hvis bogen ikke var tænkt som lærebog. Som lærebog får Kina i det 21. Århundrede, Xi Jinpings Kina 3 ud af fem faner. Ønsker man som læser at dykke dybere i Kina, kommer bogen dog lidt til kort, men fungerer rigtigt fint som indgang til emnet.

